

- eerste en tweede verweerders P & P VOF hebben opgericht in 2002;
- eerste en tweede verweerders hun aandelen op 29 januari 2005 hebben overgedragen aan de derde verweerder en aan W.;
- de derde verweerder en W. hun aandelen op 7 december 2006 hebben overgedragen aan D. en D.;
- de VOF op 30 oktober 2007 failliet werd verklaard.

7. De appelrechter oordeelt dat “[de derde verweerder] enkel gehouden [kan] zijn voor de verbintenissen die zijn ontstaan nadat hij de aandelen heeft overgenomen van [de eerste verweerder] en [de tweede verweerder] d.d. 29 januari 2005” en dat “de nieuwe vennootovernemer niet aansprakelijk [is] voor het bestaande passief op het ogenblik van zijn intrede in de vennootschap”.

Door aldus te oordelen schendt de appelrechter artikel 204 Wetboek van Vennootschappen.

Het middel is gegrond.

Derde middel

8. Volgens artikel 209 Wetboek van Vennootschappen kan de overdracht van deelneming, wanneer zij door het vennootschapscontract is toegelaten, slechts geschieden met inachtneming van de vormen van het burgerlijk recht en kan zij geen gevolg hebben ten aanzien van de verbintenissen die vóór haar openbaarmaking zijn aangegaan.

Uit de artikelen 204 en 209 Wetboek van Vennootschappen volgt dat de vennoten onder firma die hun deelneming hebben overgedragen, hoofdelijk aansprakelijk zijn voor alle verbintenissen van de vennootschap die vóór de overdracht zijn aangegaan.

De omstandigheid dat de schuldeisers wiens schuldvorderingen zijn ontstaan nadat een vennoot zijn deelneming heeft overgedragen, deze niet kan aanspreken, staat er niet aan in de weg dat deze vennoot gehouden is ten aanzien van alle schuldeisers wiens schuldvorderingen voordien zijn ontstaan.

9. De algemene opdracht van de curator bestaat erin de activa van de gefailleerde te gelde te maken en het provenu te verdelen.

De noodzaak van een efficiënte afwikkeling van het faillissement en de gelijke behandeling van de schuldeisers, maken dat de curator gerechtigd is de vorderingsrechten uit te oefenen tegen een derde die heeft in te staan voor de schulden van de gefailleerde wanneer die gehoudenheid bestaat tegen alle schuldeisers, ook al behoren die vorderingsrechten niet toe aan de gefailleerde.

De gehoudenheid tegenover alle schuldeisers bestaat, ook al is de omvang van die gehoudenheid verschillend.

10. Uit het vorenstaande volgt dat een gedifferentieerde gehoudenheid van uittredende vennoten van een vennootschap onder firma er niet aan in de weg staat dat de curator zijn vorderingsrecht uitoefent tegen al deze vennoten.

11. De appelrechter die in het eindarrest van 12 maart 2012 oordeelt dat aangezien geen van de verweerders als achterenvolgende uittredende vennoten op gelijke wijze gehouden is ten aanzien van alle schuldeisers, de curator niet vorderingsrechtig is, verantwoordt zijn beslissing niet naar recht.

In zoverre is het middel gegrond.

Overige grieven

12. De overige grieven kunnen niet tot ruimere cassatie leiden.

Dictum

Het Hof,

Vernietigt het bestreden arrest van 27 juni 2011, behalve in zoverre dit het hoger beroep ontvankelijk verklaart, de vordering van de curator tegen de verweerders ontvankelijk verklaart en voor recht zegt dat de eerste en tweede verweerders enkel door de curator kunnen worden aangesproken voor de verbintenissen die dateren van vóór 29 januari 2005.

Vernietigt het bestreden arrest van 12 maart 2012.

Verwerpt het cassatieberoep voor het overige.

(...)

Conclusie van advocaat-generaal Ch. Vandewal

In zake: Mr. J. de Chaffoy de Courcelles, handelend in zijn hoedanigheid van curator van het faillissement van de vennootschap onder firma *P&P / K.P., V.V. en J.S.*

[...]

Het eerste cassatiemiddel

[...]

Het tweede cassatiemiddel

8. Het tweede cassatiemiddel is gericht tegen de beslissing van de appelrechter in het tussenarrest van 27 juni 2011 dat derde verweerder, als nieuwe vennoot, enkel kan worden aangesproken voor verbintenissen die zijn ontstaan in de periode lopend van zijn intrede in de vennootschap door overname van aandelen tot de dag dat hij de vennootschap verliet door verkoop van zijn aandelen.

Eiser voert aan dat uit artikel 209 van het Wetboek van Vennootschappen alleen volgt dat de gewezen vennoot niet meer kan worden aangesproken voor verbintenissen die na de bekendmaking van de overdracht van zijn aandelen worden aangegaan, maar niet dat de nieuwe aandeelhouder niet zou kunnen aangesproken worden voor de reeds aangegane verbintenissen; ingevolge de overdracht van aandelen verwerft hij immers de hoedanigheid van vennoot, die overeenkomstig artikel 204 van hetzelfde wetboek met alle andere vennoten hoofdelijk aansprakelijk is voor de verbintenissen van de vennootschap, al heeft hij die zelf niet getekend.

Bespreking van het tweede cassatiemiddel

9. Het tweede cassatiemiddel nodigt het Hof uit zich uit te spreken over de vraag of de nieuw toegetreden vennoot van de vennootschap onder firma kan worden aangesproken voor de schulden van die vennootschap die ontstonden voordat hij tot die vennootschap toetrad.

10. De rechtsleer blijkt verdeeld te zijn over het antwoord op deze rechtsvraag.

11. L. Fredericq is van oordeel dat de nieuwe vennoot niet aansprakelijk is voor het op het ogenblik van zijn toetreding bestaande passief van de vennootschap. Hij wijst erop dat de derden inderdaad niet op zijn persoonlijke solvabiliteit konden rekenen op het ogenblik dat zij contracteerden. Hij vindt deze oplossing overigens billijk, omdat de nieuwe vennoot slechts vanaf zijn toetreding tot de vennootschap aanspraak kan maken op zijn aandeel in de winst¹.

Deze stelling wordt bijgetreden door J. Van Ryn, die stelt dat de nieuwe vennoot de last van het passief ontstaan na zijn intrede opneemt. Hij vervolgt dat de strenge oplossing die in Frankrijk wordt aangenomen, namelijk dat de nieuwe vennoot ook gehouden is tot de schulden ontstaan voor zijn intrede in de vennootschap, niet gerechtvaardigd lijkt, nu de schuldeisers van voor de overdracht niet konden rekenen op de persoonlijke solvabiliteit van de nieuwe vennoot².

12. Andere auteurs verdedigen het tegenovergestelde standpunt. Zo stelt J. Ruyssveldt, in zijn studie over de gewone commanditaire vennootschap³: “*Het beginsel van de hoofdelijke en onbepaalde aansprakelijkheid in hoofde van de gecommanditeerde voor alle verbintenissen van deze vennootschapsvorm en het gemeenrechtelijk beginsel waarbij de toetredende geacht wordt partij te zijn geweest vanaf het ontstaan van de overeenkomst, zijn de argumenten die*

ervoor pleiten dat de nieuwe toetredende vennoot ook gehouden is tot de reeds bestaande schulden op het ogenblik van zijn toetreding.”

Hierbij dient voor ogen te worden gehouden dat dezelfde principes immers eveneens van toepassing zijn op de commanditaire vennootschap; krachtens artikel 205 van het Wetboek van Vennootschappen is, wanneer de commanditaire vennootschap meerdere beherende vennoten telt, de vennootschap ten aanzien van hen immers onder firma.

Ook J. Ronse, J.-M. Nelissen-Grade en K. Van Hulle bestempelen het standpunt “*volgens welke een vennoot, die toetreedt tot een eerder bestaande VOF, alleen aansprakelijk is voor de verbintenissen van de vennootschap die ontstaan zijn na zijn intreden*” als een “*onjuiste stelling*”⁴.

Ook de meerderheidsopvatting in Franse rechtsleer huldigt dit tweede standpunt⁵.

13. Persoonlijk meen ik de tweede stelling te moeten bijtreden; het komt mij dan ook voor dat het antwoord op de onder nr. 9 geformuleerde rechtsvraag bevestigend dient te worden beantwoord.

14. Het Hof oordeelde in zijn arrest van 19 december 2008⁶:

“Personen die handel drijven onder firma worden geacht koopman te zijn. Zij ontlenen die hoedanigheid aan hun lidmaatschap van de vennootschap.

Alle vennoten van een vennootschap onder firma worden als kooplieden aangemerkt. De faillietverklaring van een vennootschap onder firma impliceert dat is vastgesteld dat alle vennoten hebben opgehouden te betalen en dat hun krediet is geschokt.”

Om die reden bevestigde Uw Hof tevens dat de vorderingen tot faillietverklaring van een vennootschap onder firma en die van de vennoten een onsplitsbaar geschil doen rijzen in de zin van artikel 31 van het Gerechtelijk Wetboek⁷.

15. Het faillissement van de vennootschap impliceert dus dat is vastgesteld dat ook de vennoten hebben opgehouden te betalen, waarmee het passief van de vennootschap wordt geïndiceerd. Het passief van de vennootschap zal bijgevolg de bestaande schulden van de vennootschap omvatten.

16. Artikel 204 van het Wetboek van Vennootschappen bepaalt dat de vennoten onder firma hoofdelijk aansprakelijk

¹ L. FREDERICQ, *Traité de droit commercial belge*, IV, Gent, Fechey, 1950, 322-323.

² J. VAN RYN, *Droit commercial*, I, Brussel, Bruylant, 1954, p. 292-293, nr. 414.

³ J. RUYSSVELDT, *De gewone commanditaire vennootschap*, Antwerpen, Kluwer, 1997, p. 100, nr. 306.

⁴ J. RONSE, J.-M. NELISSEN-GRADE en K. VAN HULLE, “Overzicht van rechtspraak. Vennootschappen (1978-1985)”, *TPR* 1986, (859) 975, vn. 16.

⁵ M. GERMAIN, *Les sociétés commerciales*, Parijs, LGDJ, 2009, 150; Ph. DIDIER en P. DIDIER, *Les sociétés commerciales*, Parijs, Economica, 2011, 456.

⁶ Cass. 19 december 2008, AR C.07.0281.N, *Arr.Cass.*2008, nr. 746, met concl. Adv. Gen. A. VAN INGELGEM, *TRV* 2009, 456, noot H. DE WULF, *RW* 2008-09, 1428, noot J. VANANROYE.

⁷ Cass. 19 april 2012, AR F.11.0018.N, *Arr.Cass.* 2012, nr. 239; Cass. 15 april 2011, AR C.10.0544.N, *Arr.Cass.* 2011, nr. 262.

zijn voor alle verbintenissen van de vennootschap, ook al heeft een enkele vennoot getekend, mits dit namens de vennootschap geschied is.

Dit wetsartikel maakt geen onderscheid tussen oude en nieuwe schulden, wat naar mijn mening impliceert dat ook de nieuwe vennoot hoofdelijk gehouden is voor schulden ontstaan voor zijn intrede.

17. Uit artikel 209 van het Wetboek van Vennootschappen kan enkel worden afgeleid dat de vennoten aansprakelijk blijven ten aanzien van derden, totdat de overdracht van hun aandelen openbaar is gemaakt; voor schulden die voordien zijn ontstaan, blijven de uittreedende vennoten aansprakelijk. Uit deze bepaling kan echter geen antwoord worden afgeleid op de vraag of de intredende vennoot eveneens voor oude schulden aangegaan voor zijn toetreding kan worden aangesproken.

18. Het bezwaar dat een toetredende vennoot aldus wordt geconfronteerd met een door hem niet voorziene schuld, lijkt mij niet overtuigend te zijn; er mag van een normaal voorzienige toekomstige vennoot worden verwacht dat hij zich terdege inlicht van de financiële situatie van de vennootschap alvorens hij aandelen overneemt. Wie toetreedt tot een bestaande vennootschap, waarvan de identiteit blijft voortbestaan, heeft de gevolgen te aanvaarden die deze rechtsbetrekking, naar zijn aard en regeling, aan deelneming verbindt. Tot deze gevolgen behoren ook de hoofdelijke verbondenheid voor alle verbintenissen van de vennootschap. Wenst hij de daarmee verband houdende risico's niet te aanvaarden, dan beschikt hij over andere mogelijkheden, zoals de ontbinding van de vennootschap en de oprichting van een nieuwe⁸. Daarenboven kan een evenwicht worden gevonden tussen de belangen van de oude schuldeiser en de nieuwe vennoot doordat de vennoten van een vennootschap onder firma kunnen afwijken van de regel en op het vlak van de *contributio* een andere regeling kunnen opnemen, waarbij de nieuwe vennoot intern de oude schulden niet moet dragen. In dat geval loopt hij slechts risico voor zover het overeengekomen regres op zijn medevennoten onmogelijk zou blijken.

Een arrest van het Hof van 1 december 1925 wees overigens het bezwaar dat de erin gehanteerde oplossing ernstige nadelen vertoont voor de vennoot omdat hij, in dit geval door de aanvaarde retroactiviteit van een fiscale schuldvordering, lasten moet dragen die hij niet kon voorzien en een grotere bijdrage moet leveren dan zijn aandeel in het actief, als ongegrond af⁹.

19. De vennootschap onder firma is overigens een volwaardige rechtspersoon. De vennoot die haar vertegenwoor-

digd, doet dit namens de vennootschap en niet namens de verschillende (mede)vennoten. In de vennootschap onder firma is de vennootschap zelf de drager van rechten en verplichtingen, maar deze worden net als in de maatschap meteen ook aan de vennoten zelf toegerekend¹⁰.

Daardoor kan de “oude” schuldeiser nog steeds het volledige vennootschapsvermogen uitwinnen, alhoewel dit ten dele ook de nieuwe vennoot toebehoort.

20. De beslissing van de appelrechter dat derde verweerder enkel kan gehouden zijn voor de verbintenissen die zijn ontstaan nadat hij de aandelen heeft overgenomen van eerste en tweede verweerders op 29 januari 2005 en dat de nieuwe vennootovernemer niet aansprakelijk is voor het bestaande passief op het ogenblik van zijn intrede in de vennootschap, is naar mijn mening dan ook niet naar recht verantwoord.

21. Het middel lijkt mij gegrond te zijn.

Het derde cassatiemiddel

22. Het derde cassatiemiddel komt op tegen het eindarrest van 12 maart 2012. Het voert de schending aan van artikel 19 van het Gerechtelijk Wetboek, van de artikelen 203, 204 en 209 van het Wetboek van Vennootschappen en van de artikelen 16, 17, 18, 19, 20, 49, 51, 57 en 99 van de faillissementswet 1997.

23. Eiser voert aan dat het hof van beroep, na in het tussenarrest te hebben aanvaard dat de curator ten aanzien van de gewezen vennoten vorderingsgerechtigd was, ongeacht de mogelijke differentiatie tussen de schuldeisers ingevolge het tijdselement, differentiatie die trouwens inherent is aan de regeling van artikel 209 van het Wetboek van Vennootschappen, en de curator te hebben uitgenodigd om over te gaan tot een uitsplitsing van het faillissementspassief in functie van het tijdstip van ontstaan van de verbintenissen, vervolgens bij het eindarrest niet wettig meer kon beslissen dat eisers vordering tot veroordeling van verweerders tot aanzuivering van het passief van de failliete vennootschap volledig ongegrond was omdat uit de door hem verstrekte informatie blijkt dat deze verbintenissen op zodanige wijze waren ontstaan dat geen enkele verweerder ten aanzien van alle schuldeisers kon gehouden worden, nu het aldus

- uitspraak doet over een rechtspunt waarover het zijn rechtsmacht reeds had uitgeput bij het tussenarrest van 27 juni 2011, te weten de mogelijkheid voor de curator om de gewezen vennoten aan te spreken, niettegenstaande een mogelijke differentiatie tussen de schuldeisers, ontstaan ingevolge het tijdselement;
- de inwilliging van de door de curator tegen de gewezen

⁸ A.L. MOHR, *Van personenvennootschappen*, Deventer, Kluwer, 2009, 290-291.

⁹ Cass. 1 december 1925, *Pas.* 1926, I, p. 88.

¹⁰ J. VANANROYE, “Het lot van de (werkende) vennoten bij het faillissement van een V.O.F. of Comm.V.” (noot onder Cass. 19 december 2008), *RW* 2008-09, (1429) 1430.

vennoten van een vennootschap onder firma ingestelde vordering tot aanzuivering van het passief op grond van hun wettelijke gehoudenheid, volgend uit de artikelen 203, 204 en 209 van het Wetboek van Vennootschappen, op onwettige wijze onderwerpt aan de vereiste dat de betrokken derde *in concreto* kan worden aangesproken tot betaling van alle, op datum van faillietverklaring, openstaande schulden van de failliete vennootschap onder firma.

Bespreking van het derde cassatiemiddel

24. Het Hof omschreef in zijn arrest van 19 december 2008¹¹ duidelijk de taak van de curator als volgt:

“De algemene opdracht van de curator bestaat erin de activa van de gefailleerde te gelde te maken en het provenu te verdelen.

De noodzaak van een efficiënte afwikkeling van het faillissement en de gelijke behandeling van de schuldeisers, maken dat de curator gerechtigd is de vorderingsrechten uit te oefenen tegen een derde die heeft in te staan voor de schulden van de gefailleerde wanneer die gehoudenheid bestaat tegen alle schuldeisers, ook al behoren die vorderingsrechten niet aan de gefailleerde toe.”

Deze regel werd nogmaals bevestigd in 's Hofs arrest van 6 december 2012¹².

25. De rechtsvraag die door het middel aan de orde wordt gesteld betreft de juiste invulling van de vereiste dat *“de derde heeft in te staan voor de schulden van de gefailleerde”* en dat *“die gehoudenheid bestaat tegenover alle schuldeisers”*.

26. Ik meen dat deze voorwaarde pragmatisch dient te worden benaderd en niet te beperkend geïnterpreteerd mag worden. De gehoudenheid tegenover alle schuldeisers lijkt mij te bestaan, ook als de omvang van die gehoudenheid ongelijk is; derden zijn tegenover alle schuldeisers gehouden, ook al verschilt de omvang van hun gehoudenheid. De wet maakt de uitoefening van het vorderingsrecht niet afhankelijk van de voorwaarde dat de bewuste derde door elke individuele schuldeiser van de gefailleerde werkelijk *in concreto* zou kunnen worden aangesproken.

Het recht om de vennoten of gewezen vennoten van de vennootschap onder firma aan te spreken indien de vennootschap zelf haar verplichtingen niet nakomt, komt toe aan alle schuldeisers *in abstracto*, en kan derhalve na faillissement van de vennootschap door de curator worden uitgeoefend.

Het feit dat bij onderzoek van de vordering ten gronde blijkt dat niet alle schuldeisers de bewuste vennoot *in concreto* konden aanspreken, zal enkel een impact hebben op het bedrag waartoe hij ten aanzien van de curator kan worden veroordeeld, maar doet geen afbreuk aan het vorderingsrecht van de curator.

27. In zijn noot onder het voormelde arrest van 19 december 2008 geeft H. De Wulf in deze context het voorbeeld van de onrechtmatige daad van een derde die de waarde van het onderpand van de schuldeisers aantast: *“Dergelijke onrechtmatige daad doet een (minstens virtuele) claim ontstaan van alle schuldeisers van de gefailleerde die voor de onrechtmatige daad met de gefailleerde gecontracteerd hebben. Hoewel het hier duidelijk om collectieve schade gaat (het actief vermogen van de gefailleerde is door een onrechtmatige daad aangetast), bestaat de schuld van de schadeverwekker niet tegen alle schuldeisers van de gefailleerde. Toch vermoeden wij dat het Hof van Cassatie de curator in zulke gevallen een exclusief vorderingsrecht wil geven. Men mag wellicht de woorden ‘wanneer die gehoudenheid bestaat tegen alle schuldeisers’ uit het geannoteerde cassatiearrest niet al te letterlijk nemen. De curator zal bevoegd zijn wanneer de wet of een overeenkomst in abstracto rechten aan alle schuldeisers (die geen ‘separatisten’ zijn) toekent, ook al zijn er specifieke omstandigheden in hoofde van bepaalde van die schuldeisers die tot gevolg hebben dat zij, in tegenstelling tot andere schuldeisers, in concreto geen of beperktere rechten kunnen uitoefenen.”*¹³.

Deze auteur pleit dan ook terecht voor een pragmatische interpretatie van de gehoudenheid *“tegenover alle schuldeisers”*: *“Als men er anders over oordeelt, komt men weer terecht in de eindeloze discussies die bestonden vóór het Unac-arrest. Het zou verwonderen dat het Hof met zijn arrest van 19 december 2008 die discussie (in hoeverre er niet langer sprake is van collectieve schade in gevallen waarin er schuldeisers met een bijzondere positie zijn, die bv. zelf schuld aan het ontstaan van deze schade hebben) heeft willen heropenen. Dit betekent op zijn beurt niet dat verschillen tussen de concrete rechtspositie van individuele schuldeisers irrelevant zijn. Bij de verdeling van het provenu van de door hem uitgeoefende vorderingen zal de curator wel rekening moeten houden met die verschillende posities; maar die verschillen zijn irrelevant voor het bepalen van de vorderingsbevoegdheid van de curator”*¹⁴.

28. Krachtens de voormelde artikelen 204 en 209 van het Wetboek van Vennootschappen blijven de vennoten onder firma die hun deelneming overdragen, hoofdelijk aanspreke-

¹¹ Cass. 19 december 2008, AR C.07.0281.N, *Arr.Cass.*2008, nr. 746, met concl. Adv. Gen. A. VAN INGELGEM, *TRV* 2009, 456, noot H. DE WULF, *RW* 2008-09, 1428, noot J. VANANROYE.

¹² Cass. 6 december 2012, AR C.11.0654.F, www.juridat.be, met concl. Adv. Gen. J.-M. GENICOT.

¹³ H. DE WULF, “Het faillissement van onbeperkt aansprakelijke vennoten van een VOF en de taak en bevoegdheid van de curator” (noot onder Cass. 19 december 2008), *TRV* 2009, (459) 479.

¹⁴ *Idem*.

lijk voor alle verbintenissen van de vennootschap die vóór de overdracht zijn aangegaan.

29. Ik meen dat de omstandigheid dat de schuldeisers wiens schuldvorderingen zijn ontstaan nadat de verweerders hun deelneming hebben overgedragen hen niet kunnen aanspreken, geen afbreuk doet aan de gehoudenheid van verweerders ten aanzien van alle schuldeisers wiens schuldvorderingen *voordien* zijn ontstaan.

30. Ik ben dan ook van oordeel dat de appelrechter die oordeelt dat “(eiser) dient te worden afgewezen van zijn vordering” aangezien “de vordering van de curator enkel maar

kan worden toegekend wanneer de derde die heeft in te staan voor de schuldvordering van de gefailleerde gehouden is ten aanzien van alle schuldeisers (...) en dit in onderhavig geding op basis van de verstrekte informatie niet het geval blijkt te zijn”, zijn beslissing niet naar recht heeft verantwoord.

31. Het middel lijkt mij in zoverre gegrond te zijn.

Conclusie

32. Vernietiging van beide bestreden arresten
[...]

Noot

VOF-vennoten zijn ook aansprakelijk voor oude vennootschapsschulden

*Hans De Wulf*¹⁵

1. De vennoten van een VOF zijn onbeperkt en hoofdelijk aansprakelijk voor de verbintenissen (schulden) van de vennootschap. Zoveel staat letterlijk te lezen in artikel 204 W.Venn.

2. De vraag of die aansprakelijkheid blijft nadat een vennoot zijn deelneming in de VOF heeft overgedragen aan een derde, kan aan de hand van artikel 209 W.Venn. beantwoord worden: daar leest men dat dergelijke overdracht geen gevolgen kan hebben voor verbintenissen die vóór de openbaarmaking van de overdracht zijn aangegaan. Bijgevolg blijft een voormalige vennoot na een geldige overdracht van zijn deelneming aansprakelijk voor de vennootschapsschulden die waren ontstaan vóór de overdracht van zijn aandeel.

Uit artikel 198, § 1, eerste streepje W.Venn., betreffende de verjaringstermijnen voor vorderingen tegen vennoten, volgt dat deze aansprakelijkheid voor “oude schulden” eindigt (door verjaring) door verloop van 5 jaar vanaf de bekendmaking van hun “uittreding”. Logischerwijze is iemand die geen vennoot meer is ten gevolge van een geldige overdracht van deelneming, niet meer aansprakelijk voor de schulden die in hoofde van de vennootschap zijn ontstaan nadat de overdracht tegenwerpelijk is geworden.

3. Het belang van het cassatiearrest van 7 november 2013 ligt hierin dat het voor het eerst een duidelijk antwoord geeft

op een vraag die niet in het Wetboek van Vennootschappen beantwoord wordt en die sinds jaar en dag in de literatuur betwist is: is een nieuw toetredende vennoot ook onbeperkt aansprakelijk voor de verbintenissen die in hoofde van de vennootschap ontstaan zijn voorafgaand aan zijn toetreding (“oude schulden”)? Het Hof van Cassatie antwoordt met een duidelijk “ja”¹⁶.

Het Hof steunt zich daarvoor op de letterlijke tekst van artikel 204 W.Venn., die inderdaad zonder meer bepaalt dat vennoten onbeperkt aansprakelijk zijn voor de vennootschapsschulden, zonder een onderscheid te maken tussen schulden van vóór of van ná het toetreden van een vennoot. Positiefrechtelijk is na het besproken cassatiearrest de discussie beëindigd.

4. Het was nochtans begrijpelijk dat in de rechtsleer en de praktijk onzekerheid en verdeeldheid heerste over de vraag.

Men kon zich afvragen of de aansprakelijkheid van de toetredende vennoot wel nodig was, economisch gezien, nu steeds heeft vastgestaan dat de uittredende vennoot aansprakelijk bleef (gedurende 5 jaar) voor diezelfde oude schulden, daterend van vóór zijn uittrede.

Vanuit pragmatisch oogpunt werd ook geargumenteed dat aangezien schuldeisers van de vennootschap op het moment van contracteren niet konden hebben gerekend op de krediet-

¹⁵. UGent, Instituut Financieel Recht.

¹⁶. In een arrest van 1 december 1925 (*Pas.* 1925, I, p. 88) had het Hof al meegedeeld dat de onbeperkte aansprakelijkheid van de VOF-vennoten gold voor alle vennootschapsverbintenissen *ongeacht uit welke oorzaak of op welk tijdstip* zij ontstaan waren. Maar dit arrest was blijkbaar niet expliciet genoeg om de discussie in de rechtsleer te beëindigen. Het arrest bood overigens ook indirecte steun voor de visie dat er geen aansprakelijkheid voor oude schulden kon zijn omdat schuldeisers niet op de kredietwaardigheid van de nog niet aanwezige toekomstige vennoot hadden kunnen vertrouwen door te schrijven dat de VOF “*constitue une association de personnes sur le crédit de chacune desquelles les créanciers doivent pouvoir compter indéfiniment*”.